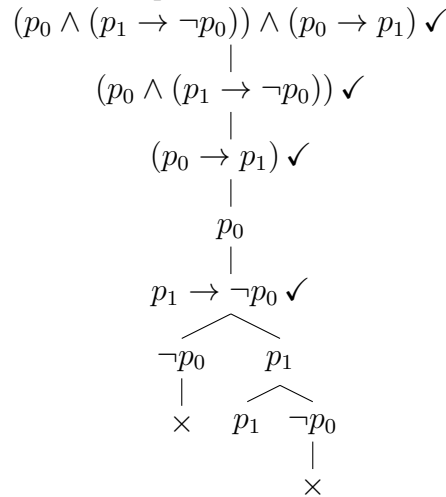

Logiikka I
Matematiikan ja tilastotieteen laitos, Helsingin yliopisto
Kevät 2014
Harjoitus 6

Tehtävien viimeinen palautuspäivä: ke 19.2.2014
 Korjausten viimeinen palautuspäivä: ke 19.3.2014

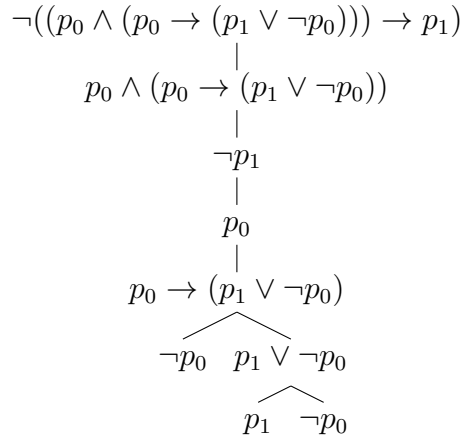
- Käytä semanttista puuta löytääksesi totuusjakauman, joka toteuttaa propositiolauseen $((p_0 \rightarrow (p_1 \rightarrow p_2)) \wedge ((p_0 \rightarrow p_1) \rightarrow p_2)) \wedge \neg p_2$.
- *Käytä semanttista puuta löytääksesi totuusjakauman, joka toteuttaa propositiolauseen $(p_0 \leftrightarrow p_1) \wedge (p_0 \rightarrow (p_1 \rightarrow p_2))$.
- Tarkastele seuraavaa semanttista puuta:

Puussa on avoin oksa, jonka avulla muodostetaan totuusjakauma $v(p_0) = v(p_1) = 1$ (ja $v(p_i) = 1$ muilla i). Kuitenkin tällöin $v((p_0 \wedge (p_1 \rightarrow \neg p_0)) \wedge (p_0 \rightarrow p_1)) = 0$. Mikä meni pieleen?

- Käytä semanttista puuta selvittääksesi, onko propositiolause $(p_0 \rightarrow p_1) \wedge (p_1 \rightarrow \neg p_0)$ toteutuva.
- *Käytä semanttista puuta selvittääksesi, onko propositiolause $\neg((p_0 \rightarrow (p_1 \rightarrow p_2)) \rightarrow ((p_0 \rightarrow p_1) \rightarrow p_2))$ toteutuva.
- Käytä semanttista puuta selvittääksesi, onko propositiolause $(p_0 \rightarrow p_1) \wedge \neg(\neg p_1 \rightarrow \neg p_0)$ toteutuva.
- Huomaa, että propositiolause A on tautologia, jos ja vain jos $\neg A$ ei ole toteutuva. Käytä semanttista puuta selvittääksesi onko propositiolause $(\neg A \wedge \neg B) \rightarrow \neg(A \wedge B)$ tautologia.
- Osoita semanttisen puun avulla, että propositiolause $(A \rightarrow B) \leftrightarrow (\neg A \vee B)$ on tautologia. (Osoita, että lauseen negaatio ei ole toteutuva.) Tätä menetelmää osoittaa lause tautologiaksi kutsutaan semanttiseksi todistukseksi.

9. Analysoi seuraava semanttinen puu: Mitä sääntöjä siinä on käytetty? Miksi oksat sulkeutuvat? Minkä lauseen semanttinen todistus tämä puu on?

10. Anna semanttinen todistus propositiolauseelle $\neg(A \wedge \neg B) \rightarrow (\neg A \vee B)$.
11. Anna semanttinen todistus propositiolauseelle $(A \wedge (B \vee C)) \rightarrow ((A \wedge B) \vee C)$.
- 12.* Anna semanttinen todistus propositiolauseelle $(A \vee (B \wedge C)) \rightarrow ((A \vee B) \wedge (A \vee C))$.
13. Anna semanttinen todistus propositiolauseelle $(A \rightarrow B) \vee (B \rightarrow A)$.
14. Kuinka monella tavalla voit osoittaa, että $\{p_0 \vee p_1\} \not\vdash p_0 \wedge p_1$? Mitkä ovat menetelmät? Esitä ne.
15. Anna esimerkki propositiolauseista A ja B , joilla $\{A \vee B\} \vdash A \wedge B$.

Ylimääräinen tehtävä. Seuraavalla tehtävällä voit korvata minkä tahansa tähdettömän tehtävän.

16. Kuinka monella tavalla voit osoittaa, että $\neg(A \vee B)$ ja $\neg A \wedge \neg B$ ovat loogisesti ekvivalentit? Mitkä ovat menetelmät? Esitä ne.